

Легенда ВЕСЕЛКА НАД ОЗЕРОМ

І досі озеро таїть в собі багато невідомого, незвіданого. Різні легенди пов'язані з його історією та назвою. В цих фантастичних розповідях люди прагнули пояснити незвичні природні процеси та явища, закликали боротись зі злом, жити в мирі і злагоді з природою, не порушувати споконвічного його ритму.

Прислухайтесь і ви до скрипу сосен, що оточують озеро, до хвилювання очерету. гудіння вітру поверх навколишніх боліт — і ви обов'язково почувєте неповторну вічну мелодію природи. Кажуть, що й досі в темних болотистих місцях інколи гуляє Ясний Перун і творить свої чудеса. Бо й понині бабусі навчають малечу, парубків та дівчат при зустрічі з усім підозрілим в лісі чи на болоті хреститись, обходити погані урочища, а в хатах і дворах не шкодити домовику. Тут природа навіює поліщукам різні дива, які передаються із уст в уста на вечорницях, в казках дітям, через розповіді тих, хто заблудився в хашах і чудом повернувся неушкодженим. Ось одна із легенд про Біле озеро.

...Дуже давно з'явився в наших краях незвичний богатир. Красень міцний, молодий, з довгим по плечі кучерявим волоссям. Він мав із собою гривастого, буйного коня. Ніхто не знав, де він живе, його бачили то в лісі, то на болоті, а то він ловив рибу біля Поліського моря, летів кудись у далеке невідоме на своєму швидкому коні.

Люди поступово заселяли піски, болота. Вода спадала... Ось уже видно, що їдуть чайками поліщуки. Вони везуть пісок у полотняних мішках на бугристі мілководдя. В піску було багато каміння кременю, тому в мішках

з'являлись дірки. Пісок потроху висипався, і суші ставало більше. Його вони везли для монастиря, що зводили на мілині. Там монахи гатили греблю. Довго її гатили...

Недалеко від них оселився богатир, якого вони просто звали Стуром (за перемогу у двобої з могутнім биком). Замовив він собі ніж-кинджал у коваля. А метал діставали з руди, яка містилась в кулях-конкреціях на болоті. Добра була зброя: нею рубав лісові нетрі, ловив рибу, захищався від дикого звіра.

Якось відпочивав Стур на березі озера. Вдарив грім, поблизу загорілось дерево. Пішов сильний дощ. Такої пори заблудилась у лісі на болоті дівчина, де збирала ягоди. Почувши запах диму, дівчина пішла на вогонь. Там зустріла парубка. Від переляку бідолаха аж зойкнула і випустила з рук глечик, який розбився на дрібні скалки, а ягоди висипалися. Стур, мов із землі, з'явився перед нею, взяв за руку і підвів до вогню. Дівчина була гарною, світловолосою. Вона хотіла причесатись, але дерев'яний гребінець впав у вогонь і вмить запалав. Обоє посміхнулись.

— Як тебе звати? — спитав Стур.

— Білянка... — тремтячим голосом відповіла вона.

Щирий, відкритий, романтичний погляд Стура викликав до нього повагу. Чи від тепла вогню, чи від погляду хлопця дівчина посміхнулася, їх очі зустрілись -- і вони покохали одне одного.

Стур сплів із лози гарних два кошики, швидко наповнив їх ягодами та грибами в подарунок їй...

Вони стали друзями, часто бували в бабусі дівчини, Стур навчив красуню їздити на коні. Незабаром мали і одружитись.

Якось надвечір Білянка разом з конем попливла на середину озера і там, влаштувавшись на його спині,

розчісувала своє шовкове волосся. Металевий гребінець, теж дарунок від Стура, виблискував дорогоцінним камінням.

І знову раптовий грім! Його вогняна стріла пронизала дівчину і коня. Білянка, захопившись за гриву, стала з конем тонути. Стур поплив на порятунок, але за якусь хвилину їх не стало. Стур ножем вдарив по дну озера справа. Земля провалилась, і пішла холодна вода... А дівчини і коня немає. Він вдарив ножем по дну озера зліва. Земля провалилась, і пішла доверху тепла вода. Немає ні дівчини, ні гривастого. А Стура хвилі викинули на берег. Головою він вдарився об гостре каміння кременя і знепритомнів. Все завмерло, було чути тільки спів неземного хору...

Із дупла колоди, що прибилась до берега поблизу Стура, виліз старий вугор. Він ласкаво обняв своїм звивистим тілом Стура і ніжно промовив: „Я все бачив, її намисто полетіло аж до Великої води. Треба знайти всі намистинки, тоді дівчина оживе і повернеться. Хапай мене за хвіст, попливемо разом!» Стур слухняно слідував за вугром. Через Струмок вони потрапили до безкрайнього моря. Вугор попрощався і поплив на край світу на нерест, щоб там померти. А Стур збирав у Великій воді намистинки Білянки. Кров покривала його руки і голову. Він зібрав вже всі шість кольорів і пірнув за сьомим. Але глибінь, вир води поглинули парубка, він не виринув. Один раз рука Стура все-таки з'явилась над водою, він змахнув нею вгору, і всі намистинки полетіли аж до неба.

Вода швидко сходила, утворилась ріка, яку люди назвали Стиром. А безіменне озеро, де загинула Білянка, з тих пір стало Білим. Між ними щоразу після дощу коромислом вставала веселка із семи кольорів намиста дівчини.

Навкруги плакали сосни, свідки трагічного кохання, їх сльози довго лежали в землі і перетворились в камінчики бурштину.

Минають роки, а люди переповідають дивне диво, вічну любов і кажуть про зв'язок між Білим озером та річкою Стир.